

08.11.2025. 11.00—20.00
programma

Seko

lnb.lv
gramatai500.lv

lnb.lv

#lnblv

@LNB

CAURI TUMSAI — AR GRĀMATU

**Latviešu grāmatas 500 gadu svinības
Latvijas Nacionālajā bibliotēkā,
Latvijas bibliotēkās un diasporas kopienās**

Latvijas Nacionālā bibliotēka 8. novembrī pasākumu cikla “Latviešu grāmatai 500” kulminācijas pasākumā “Cauri tumsai ar grāmatu” aicina ikvienu atzīmēt 500 gadus, kopš ir iespiesta pirmā grāmata latviešu valodā! Pasākums notiks klātienē LNB un tiešraidē. Tiešraide no LNB būs skatāma 100 Latvijas bibliotēkās, kā arī diasporas kopienās. Vairāk nekā 30 vietās tiešraidi papildinās īpaši klātienē notikumi.

Pasaulē isākais detektīvs par Grāmatu

Darbojošās personas:

Mārtiņš Luters, vācu mūks no Vitenbergas

Grāmatas drukātāji (visticamāk Vitenbergā)

Johanness Brandess – Lībekas Domkapitula dekāns

Tolaik katoļticīgā Lībekas rāte

Grāmatas – “kontrabandas” – vedēji, jūrasceļu tirgoņi

Mucas ar apslēptajām grāmatām

Kādā vēsā, tumšā 1525. gada 8. novembra dienā pirmā latviešu grāmata tika sodīta ar “nāvi”, tai piesprieda ugunsкура liesmas.

Jā, godātais lasītāj, tas notika jau pirms 500 gadu – kad Johanness Brandess pirms gulētiešanas, kā arvien, aprakstīja dienas notikumus. Lībekas rāte tajā slavenajā datumā bija uzodusi kādas slepenas ziņas vai arī tirgoņi Lībekas ostā uzrādot kravu šķituši aizdomīgi smīnam, bet tā nu tas notika – noslēptās mucas ar pirmajām iespiestajām grāmatām latviešu, igauņu un lejasvācu valodā – tika atrastas. Uzmanību, uzmanību – grāmatas tika oficiāli “arestētas”, rakstīja Brandess, turklāt vēl tika noturēta tiesas sēde, jo tās saturēja katoļu baznīcai satraucošu saturu – luterticības dievkalpojuma aprakstu. Vēl reforma pati par sevi bija tā, ka teksts bija Livonijas tautu valodās! Spriedums bija nelokāms – sadedzināt! (Tomēr ar piebildi – grāmatas eksemplāru atstāt arhīvā kā liecinieku.)

20 lasītāju paaudzes vēlāk šis stāsts vēl nav beidzies – kāds grāmatas eksemplārs, iespējams, vēl ir kaut kur pasaulē.

Tautas grāmatu plaukts

Latvijas Nacionālās bibliotēkas Tautas grāmatu plaukts ar Latvijas iedzīvotāju un viesu, kā arī latviešu no visas pasaules dāvinātajām grāmatām kopš Gaismas pils atklāšanas 2014. gada augustā ir kļuvis par ēkas simbolu un apbrīnas objektu katram bibliotēkas apmeklētājam.

Ideja par tautas veidotu plauktu radās 2013. gada vasarā, kad tika uzdots jautājums – ko liksim LNB jaunās ēkas sirdī izveidotajā plauktā? Tajā laikā teātra un Dziesmu un Deju svētku režisors Uģis Brikmāns [1956–2018] kopā ar komandu strādāja pie akcijas "Gaismas ceļš – grāmatu draugu ķēde", ar ko tika atklāts Rīgas kā Eiropas kultūras galvaspilsētas gads. Tika nolemts aicināt sabiedrību piepildīt LNB sirdi ar sev īpašām grāmatām. Akcijas dienā 2014. gada 18. janvārī pirmie dāvinājumi no rokas rokā atceļoja uz LNB jauno ēku un sāka aizpildīt ātriņā redzamos plauktus. Tā paša gada vidū, atklājot jauno LNB ēku, dāvinājumi pārtapa par Tautas grāmatu plauktu – pasaulē pirmo šāda tipa plauktu!

Skatiņi un fakti

Kopumā Tautas grāmatu plauktā ir ap 8000 izdevumu, to skaits ar katru mēnesi tiek papildināts. Ap 5800 dāvinājumi ir latviešu valodā, un gandrīz visi no tiem ir Latvijā izdoti, daļa pat pašizdoti, veidojot Tautas grāmatu plaukta kolekcijas pamatu. Kolekcijas galvenās vērtības ir latviskums, Latvijas un latviešu vēsture.

Visvairāk pārstāvētās grāmatas
[statistika uz 19.08.2023.]:

Aleksandra Grīna "Dvēseļu putenis" [39]

Andreja Pumpura "Lāčplēsis" [30]

Antuāna de Sent-Ekziperī "Mazais princis" [30]

Visvairāk pārstāvētie autori:

Rainis [118]

Imants Ziedonis [72]

Aleksandrs Grīns [54]

Anna Brigadere [50]

Astrida Lindgrēne [46]

Svarīgi!

Apmeklējot pasākumus no M līdz 12. stāvam, virsdrēbes jāatstāj garderobē, savukārt somas jāatstāj garderobes skapīšos. Skapīši darbojas, ievietojot 1 EUR monētu, ko pēc skapīša izmantošanas var saņemt atpakaļ. Bibliotēkā pie garderobes pieejams skaidras naudas maiņas aparāts.

Lai nokļūtu pasākumos no M līdz 12. stāvam, cauri vārtiņiem vari iziet ar:

A) LNB LASĪTĀJA KARTI

Ja neesi reģistrējies kā lasītājs, to vari izdarīt Klientu apkalpošanas centrā [1.9] 1. stāvā.

B) LNB APMEKLĒTĀJA CAURLAIDI

Caurlaidi iespējams saņemt Informācijas punktā 1. stāvā pie galvenās ieejas. [1.2]
Dodoties prom, caurlaide jānodod atpakaļ.

Klusās lasītavas

M stāva, 3. stāva Tehnoloģiju un dabaszinātņu lasītava, 4. stāva Mūzikas un mākslas centra lasītava un 5. stāva Letonikas un Baltijas lasītava darbojas kā klusās lasītavas, kurās apmeklētāji var netraucēti strādāt, lasīt un vērot Rīgas panorāmu.

Reto grāmatu un rokrakstu lasītavā
apmeklējums pēc pieraksta.

Bibliotēkā (no M līdz 12. stāvam) ir pieejams bezmaksas dzeramais ūdens. Aicinām ņemt līdzi savas caurspīdīgās ūdens pudeles.

WC

[-1.2] un [1.15]

Visos bibliotēkas stāvos pieejamas labierīcības.

5[10

Tiešraide no LNB un pasākums

- 1

Latvijas Nacionālā bibliotēka
- 2

Alūksnes novada bibliotēka
- 3

Ances bibliotēka
- 4

Auces pilsētas bibliotēka
- 5

Bauskas Centrālā bibliotēka
- 6

Birzgaļes pagasta bibliotēka
- 7

Cēsu novada Dzērbenes pagasta bibliotēka
- 8

Cesvaines pagasta Kraukļu bibliotēka
- 9

Daugavpils valstspilsētas pašvaldības iestāde "Latgales Centrālā bibliotēka"
- 10

Dienvidkurzemes novada Virgas pagasta filiālbibliotēka
- 11

Gulbenes bibliotēkas struktūrvienība "Līgo pagasta bibliotēka"
- 12

Gulbenes novada bibliotēkas struktūrvienība "Lizuma pagasta bibliotēka"
- 13

Gulbenes novada bibliotēkas struktūrvienība "Rankas pagasta Gaujasrēveļu bibliotēka"
- 14

Iksķīles pilsētas bibliotēka
- 15

Jaunpiebalgas pagasta bibliotēka
- 16

Jēkabpils novada Galvenā bibliotēka
- 17

Jēkabpils novada Salas bibliotēka
- 18

Jelgavas Pilsētas bibliotēka
- 19

Kaltenes bibliotēka
- 20

Krapes pagasta bibliotēka
- 21

Lauberes pagasta bibliotēka
- 22

Ludzas novada bibliotēka
- 23

Madlienas pagasta bibliotēka
- 24

Madonas novada bibliotēka
- 25

Mārsnēnu pagasta bibliotēka
- 26

Mazsalacas pilsētas bibliotēka
- 27

Naujenes bibliotēka
- 28

Nauksēnu pagasta bibliotēka
- 29

Ogres Centrālā bibliotēka
- 30

Olaines Bibliotēka
- 31

Rēzeknes Pielāgotās literatūras bibliotēka-informācijas centrs - Rēzeknes Centrālās bibliotēkas filiāle
- 32

Salaspils novada bibliotēka
- 33

Stāmerienas pagasta Kalnienas bibliotēka
- 34

Stradu pagasta Stāķu bibliotēka
- 35

Talsu Galvenā bibliotēka
- 36

Ulbrokas bibliotēka
- 37

Valmieras bibliotēka
- 38

Ventspils Galvenā bibliotēka
- 39

Veselavas pagasta bibliotēka
- 40

Rēzeknes Centrālā bibliotēka
- 111

Lēdmanes pagasta bibliotēka

Tiešraide no LNB

- 41

Kocēnu pagasta Rubenes bibliotēka
- 42

Alberta Kronenberga Slokas bibliotēka
- 43

Alūksnes novada bibliotēkas struktūrvienība "Annas bibliotēka"
- 44

Alūksnes novada bibliotēkas struktūrvienība "Bejas bibliotēka"
- 45

Alūksnes novada bibliotēkas struktūrvienība "Jaunannas bibliotēka"
- 46

Alūksnes novada bibliotēkas struktūrvienība "Jaunlaicenes bibliotēka"
- 47

Alūksnes novada bibliotēkas struktūrvienība "Māļupes bibliotēka"
- 48

Balvu Centrālā bibliotēka
- 49

Barkavas pagasta bibliotēka
- 50

Bibliotēka SALA
- 51

Cēsu Centrālā bibliotēka
- 52

Cēsu novada Kaives pagasta bibliotēka
- 53

Cēsu novada Līgatnes pilsētas bibliotēka
- 54

Ciemupes bibliotēka
- 55

Dauktu pagasta Staru bibliotēka
- 56

Dienvidkurzemes novada bibliotēkas Kazdangas pagasta filiālbibliotēka
- 57

Dobeles novada Centrālā bibliotēka
- 58

Džūkstes pagasta 1. bibliotēka
- 59

Gāliņciema bibliotēka
- 60

Gulbenes novada bibliotēka
- 61

Gulbenes novada bibliotēkas struktūrvienība "Jaungulbenes pagasta bibliotēka"
- 62

Gulbenes novada bibliotēkas struktūrvienība "Rankas pagasta bibliotēka"
- 63

Imanta Ziedoņa Ķemeru bibliotēka
- 64

Jūrmalas Centrālā bibliotēka
- 65

Kauguru bibliotēka
- 66

Krāslavas novada bibliotēka
- 67

Kuldīgas Galvenā bibliotēka
- 68

Lāčplēša bibliotēka
- 69

Latvijas Neredzīgo bibliotēka
- 70

Lielvārdes pilsētas bibliotēka
- 71

Liepājas Centrālā zinātniskā bibliotēka
- 72

Līgatnes pagasta bibliotēka
- 73

Limbažu novada Galvenā bibliotēka
- 74

Lītenes pagasta bibliotēka
- 75

Līvānu novada Centrālā bibliotēka
- 76

Ogresgala bibliotēka
- 77

Pededzes bibliotēka
- 78

Preiļu Galvenā bibliotēka
- 79

Puikules bibliotēka

- 80

Raiskuma pagasta bibliotēka
- 81

Rencēnu pagasta 2. bibliotēka
- 82

Saulkrastu novada bibliotēka
- 83

Staiceles bibliotēka
- 84

Stāmerienas pagasta bibliotēka
- 85

Suntažu pagasta bibliotēka
- 86

SVĒTCIEMA bibliotēka
- 87

Talsu Galvenā bibliotēka
- 88

Taurenas pagasta bibliotēka
- 89

Tirzas pagasta bibliotēka
- 90

Tukuma bibliotēka
- 91

Umurgas bibliotēka
- 92

Valkas novada Centrālā bibliotēka
- 93

Vecpiebalgas pagasta bibliotēka
- 94

Ventspils Augstskolas bibliotēka
- 95

Alūksnes novada bibliotēkas struktūrvienība "Alsviķu bibliotēka"
- 96

Babītes bibliotēka
- 97

Lejasciema pagasta bibliotēka
- 98

Mārupes novada bibliotēka
- 99

Vilzēnu bibliotēka
- 107

Ventspils Mūzikas bibliotēka
- 108

Pārventas bibliotēka (Ventspils bibliotēka)
- 109

Ropažu bibliotēka
- 110

Ērgļu pagasta bibliotēka

Pasākums bez tiešraides no LNB

- 100

Aizkraukles novada centrālā bibliotēka
- 101

Alūksnes novada bibliotēkas struktūrvienība "Malienas bibliotēka"
- 102

Rembates pagasta bibliotēka
- 103

Skultes bibliotēka
- 104

Jumpravas pagasta bibliotēka
- 105

Taurupes pagasta bibliotēka
- 112

Ķeguma bibliotēka

Notikums

**"Cauri tumsai ar grāmatu"
astoņos cēlienos ar tiešraidi
Latvijas bibliotēkās un
diasporas kopienās**

**Moderatore:
Rasa Bugavičute-Pēce**

**Režisors un tiešraides moderators:
Reinis Suhanovs**

[1.4] 11.00–20.00

LNB Ziedoņa zālē 1. stāvā

11.00–12.00

I cēliens

**Preses brokastis:
Avīzes ir vēstures melnraksts**

Dalībnieki:

Nellija Ločmele, žurnāla "Ir" galvenā redaktore

Pauls Raudseps, žurnāla "Ir" raidieraksta "Šķiltava" autors

Bauskas centrālā bibliotēka

Rīgas centrālā bibliotēka

Gulbenes novada bibliotēka

12.00–13.00

II cēliens

**Bērnu ēdienkarte:
Bērni – grāmatu autori**

Dalībnieki:

"Istabas teātris"

Jānis Znotiņš, režisors

Emīls Krūmiņš, aktieris

Siguldas novada bibliotēka

13.00–14.00

III cēliens

**Biznesa pusdienas:
Arī par bitkoinu jārūnā
saistītā tekstā**

Dalībnieki:

Viesturs Tamužs, uzņēmējs

Rankas pagasta bibliotēka

Druvienas pagasta bibliotēka

Neretas bibliotēka

14.00–15.00

IV cēliens

**Novadpētnieku launags:
Tas notika šeit**

Dalībnieki:

Edgars Plētiens, vēsturnieks

Bebrenes pagasta bibliotēka

Bārbeles pagasta bibliotēka

Jelgavas Pilsētas bibliotēka

Sēlijas tautas bibliotēka

Bramberges muiža

Pēteris Dajevskis [Filadelfijas bibliotēka]

15.00–16.00

V cēliens

**Daiļliteratūras pēcpusdiena:
Grāmatu stāsti**

Dalībnieki:

Elmārs Senkovs, režisors

Elizabete Milta, aktrise

Sergejs Smikovs, aktieris

Mārupes novada bibliotēka

Stāstu bibliotēka [Dobeles novads]

16.00–17.00

VI cēliens

**Politikas ziņas:
Grāmata kā nacionālās
drošības elements**

Dalībnieki:

Māra Poļakova, tulkotāja

Justīne Vernerā, tulkotāja

Ingmāra Balode, tulkotāja

Kastīres bibliotēka

Strenču bibliotēka

Mārsēnu pagasta bibliotēka

17.00–18.00

VII cēliens

**Digitālās vakariņas: Kā lasīšana
izpaužas digitālajā laikmetā?**

Dalībnieki:

Anda Baklāne, LNB digitālās pētniecības pakalpojumu vadītāja

Dāvis Eņģelis, muzikologs

Ieva Vīvere, etnomuzikoloģe

Kuldīgas galvenā bibliotēka

Ogres Centrālā bibliotēka

Valmieras bibliotēka

Ikšķiles bibliotēka

18.00–20.00

VIII cēliens

**Lasāmreivs: Grāmatas,
kas ļauj dejot!**

Dalībnieki:

Tekstgrupa "Orbīta"

Norises

11.00–20.00 , M-12. stāvs

Sarunas

[3.0] 12.00

**1:1 saruna ar LNB vadošo pētnieku
Mārtiņu Mintauru un LU Literatūras,
folkloras un mākslas institūta pētnieku Jāni Ogu**
Periodikas lasītavā 3. stāvā

[7.1] 13.00

**1:1 saruna ar rakstnieci Inesi Zanderi un
režisoru Jāni Znotiņu**
Bērnu literatūras centrā 7. stāvā

[2.1] 14.00

**1:1 saruna ar uzņēmēju Viesturu Tamužu un
digitālās drošības ekspertu Elvisu Strazdiņu**
Ekonomikas un tiesību zinātņu lasītavā 2. stāvā

[6.0] 15.00

Karšu lasītava 6. stāvā
**1:1 saruna ar vēsturnieku Edgaru Plētienu,
antropologu Pēteri Dajevski un
Latviešu muzeja ASV vadītāju Renāti Grāvers**
Sarunu vada Letonikas un Baltijas lasītavas galvenais
bibliogrāfs Kristaps Freibergs

[2.0] 16.00

Humanitāro un sociālo zinātņu lasītavā 2. stāvā
**1:1 saruna ar rakstniekiem Māri Bērziņu un
Osvaldu Zebri**

[6.0] 17.00

Priekšlasījums "Kas diasporas latvietim uz ādas?"
Karšu lasītavā 6. stāvā

Krājuma izlases un izstādes

[3.1] Krājuma izlase

**"Ventas Bebru Ziņas un citi stāsti. Laikraksti un žurnāli
latviešu ilustratoru darbos"**
Periodikas lasītavas krājuma izlase 3. stāvā

[4.0] Krājuma izlase

"Latvijas Radio – 100"
Audiovizuālajā lasītavā 4. stāvā

[2.0] Krājuma izlase

"Lasītāko daiļliteratūras grāmatu tops Latvijā"
Humanitāro un sociālo zinātņu lasītavā 2. stāvā

[2.1] Krājuma izlase

"Finanšu pratība"
Ekonomikas un tiesību zinātņu lasītavā 2. stāvā

[7.0] Izstāde

"Jauno grāmatnieku izstāde"
Sabiedrības iesaistes akcijai "Mana grāmata" iesūtīto
Latvijas un diasporas bērnu un jauniešu pašradīto
grāmatu izstāde
7. stāvā

[1.0] Plakātu izstāde

"No 1 grāmatas līdz Gaismas pilij"
Plakātu izstāde starptautiskai auditorijai
"Latviešu grāmatai 500" zīmē
Pie kantīnes "Klīversala" 1. stāvā

[6.1] Plakātu izstāde

Plakātu izstāde par latviešu grāmatas piecsimtgadī
6. stāva ātrijā

[12.0] Izstāde

"Tartu ābece atgriešanās"
12. stāvā

Satikšanās

[1.7] 11.00–12.00

LR1 raidījuma “Kultūras rondo” tiešraides studija

Ātrijā 1. stāvā

Radio programmu vada producente Santa Lauga un žurnāliste Mariona Baltkalne

[2.2] 11.00–18.00

Satikšanās vieta: Tautas grāmatu plaukts

Īpašo grāmatu dāvinājumu Tautas grāmatu plauktam pieņem:

12.00–12.40 un 16.00–16.40

Dagnija Balčiņa

LNB direktore

11.00–11.40 un 14.00–14.40

Katrīna Kukaine

LNB Attīstības departamenta direktore

13.00–13.40 un 17.00–17.40

Marika Selga

LNB Speciālo krājumu departamenta direktore

15.00–15.40 un 17.00–17.40

Ieva Gundare

LNB Komunikācijas departamenta direktore

14.00

Ātrijā 1. stāvā

Latvijas Bankas kolekcijas monētas “Latviešu grāmatai 500” svinīgais dāvinājums LNB

Latvijas Bankas prezidenta Mārtiņa Kazāka un LNB direktores Dagnijas Balčiņas uzruna,

Latvijas Bankas monētu dizaina komitejas locekļa, galvenā dizaina un mākslas eksperta Edgara Zvirgzdiņa stāstījums par monētas tapšanu

Laikmeta grāmatas iesiešana

[1.6] 15.00–16.00

Grāmatas “Mans grāmatplaukts” iesiešana

Ātrijā 1. stāvā

Latvijas Nacionālās bibliotēkas 2025. gada sabiedrības iesaistes akcija “Mans grāmatplaukts” veltīta latviešu grāmatas piecsimtgadei, tajā apkopotas fotogrāfijas un stāsti ar Latvijas iedzīvotāju un diasporas latviešu mājas bibliotēkām un grāmatplauktiem kā unikālu, daudzveidīgu Latvijas un latviešu kultūras un grāmatniecības tradīciju stāstu, grāmatu kultūras, rakstītā un iespīestā vārda vērtību un bagātību!

Grāmata tiks iesieta vienā eksemplārā un ievietota Tautas grāmatu plauktā.

Performance

[1.8] 12.00–18.00

Procesuāla instalācija-performance

“Rakstītājs. Grāmata. Lasītājs”

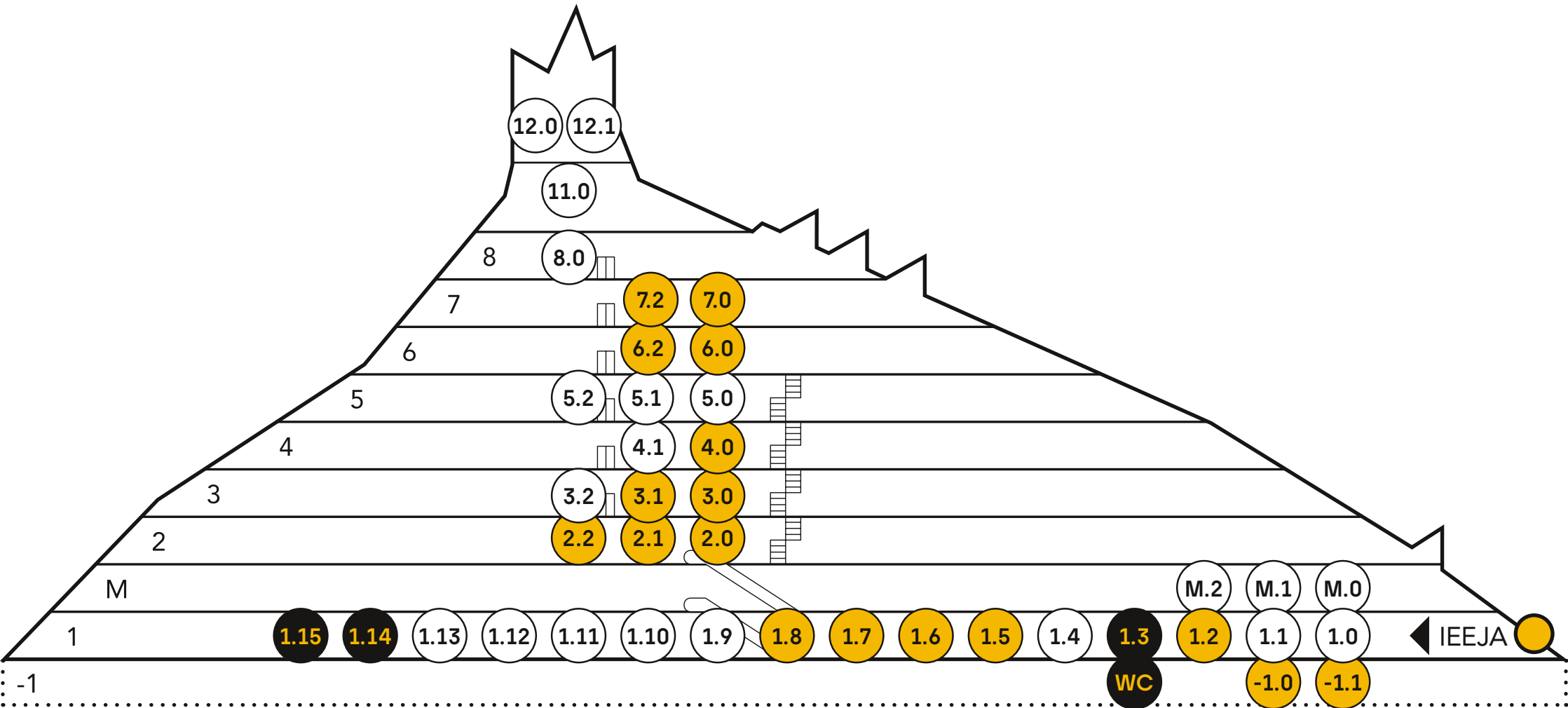
Ātrijā 1. stāvā

| a

Norises, kopsavilkums

- 1	→	-1.0	11.00-18.00	Pagrabs: alternatīvā teksta programma
		-1.1	18.00-20.00	Deju zona un bārs "Trešais Rainis". Lasāmreiva tiešraide
		-1.2		WC
1	→	1.0		Ekspozīcijas "Gaismas pils – Stikla kalns" 1. daļa
		1.1		Izstāde "Lidija 100"
		1.2	10.00-20.00	INFORMĀCIJAS PUNKTS
		1.3	10.00-20.00	Kafejnīca "Divi Raiņi"
		1.4		Draugu telpa
		1.5	11.00-20.00	Ziedoņa zāle
		1.6	15.00-16.00	Grāmatas "Mans grāmatplaukts" iesiešana
		1.7	11.00-12.00	"Kultūras rondo" studija
		1.8	12.00-18.00	Performance "Rakstītājs. Grāmata. Lasītājs"
		1.9		Klientu apkalpošanas centrs
		1.10		Pastāvīgā ekspozīcija "Grāmata Latvijā"
		1.11		Izstāde "Birkerts. Bibliotēkas. Gaisma"
		1.12		Izstāde "Tiesības uz biblitoēku"
		1.13	9.00-17.00	Plakātu izstāde starptautiskai auditorijai "No 1 grāmatas līdz Gaismas pilij"
		1.14	9.00-17.00	Kafejnīca "Kliversala"
		1.15		WC
M	→	M.0		Ekspozīcija "Arhitekts Gunārs Birkerts – Itālijas gadi"
		M.1		Gunāra Birkerta projektētā Pāvesta Jāņa Pāvila II krēsla kopija
		M.2		Albuma <i>Terra Mariana</i> faksimilizdevums
2	→	2.0	16.00-17.00	1:1 saruna: Māris Bērziņš un Osvalds Zebris
			10.00-19.00	Krājuma izlase "Lasītāko daiļliteratūras grāmatu tops Latvijā"
		2.1	14.00-15.00	1:1 saruna: Viesturs Tamužs un Elviss Strazdiņš
			10.00-19.00	Krājuma izlase "Finanšu pratība"
3	→	2.2	11.00-18.00	Satikšanās vieta: Tautas grāmatu plaukts
		3.0	12.00-13.00	1:1 saruna: Mārtiņš Mintauris un Jānis Oga
		3.1	10.00-20.00	Krājuma izlase "Ventas Bebru Ziņas un citi stāsti. Laikraksti un žurnāli latviešu ilustratoru darbos"
4	→	3.2		Krājuma izlase "Ēdieni un mielasti daiļliteratūrā"
		4.0	11.00-19.00	Krājuma izlase "Latvijas Radio – 100"
5	→	4.1		Izstāde "Dzidra Ezergaile. Kosmoss un ekslibri"
		5.0		Krājuma izlase "Reālistes: latviešu rakstnieces garajā 19. gadsimtā"
6	→	5.1		Dainu skapis
		5.2		Plantēna iespaidprese
		6.0	15.00-16.00	Saruna: Edgars Plētiens, Pēteris Dajevskis un Renāte Grāvers. Moderators: Kristaps Freibergs
7	→		17.00-18.00	Lekcija "Kas diasporas latvietim uz ādas?"
		6.1	10.00-20.00	Muzeja "Latvieši pasaulē" izstāde "Iemūžinātā latvietība"
			10.00-20.00	Plakātu izstāde "Latviešu grāmatas piecsimtgade"
8	→	7.0	10.00-20.00	Jauno grāmatnieku izstāde
		7.1	13.00-14.00	1:1 saruna: Inese Zandere un Jānis Znotiņš
11	→	8.0		Izstāde "Paātrinājums: latviešu grāmatniecības īsa ceļš no aizbildniecības līdz patstāvīgai nozarei 19. gadsimtā"
		11.0		Rīgas panorāmas skats
12	→	12.0	10.00-20.00	Izstāde "Tartu ābeles atgriešanās"
		12.1		Ekspozīcijas "Gaismas pils – Stikla kalns" 2. daļa

+ WC – Visos bibliotēkas stāvos pieejamas labierīcības.

Pagrabs

Moderators: Andris Zeļonka
Programmas kuratore: Ineta Vaivode

[-1.0] 11.00–20.00, LNB -1. stāvā
Alternatīvā teksta programma

Alternatīvā lasīšana parāda, ka teksts ir dzīvotspējīgs ārpus grāmatas – kā pašizpaušmes akts vai kolektīvs žests, tetovējums uz ādas, grafiti pilsētvidē vai ieraksts dienasgrāmatas lappusēs. Tas pastāv dažādās formās un pārvēršas par dzīvu pieredzi, kas atrod savu vietu ķermenī, prātā un telpā.

11.00–18.00

Instalācija "Rokraksts uz mūžu", Elīza Siliņa, LMA

Latvijas Kultūras akadēmijas studentu veidotā izstāde
"Graphic Content"

"Lasīšana kā pretošanās" telts, satura autore LNB
muzejpedagoģe Anita Smeltere

11.30–13.00

Iesāktu, nepabeigtu vai aizmirstu tekstu laboratorija
Dramaturgu Jāņa Baloža un Elizabetes Šiklovas vadībā
Vietu skaits ierobežots

12.00–15.00

Gotiskās kaligrāfijas pop-up stūris
LNB muzejpedagoģes Daces Pūkas vadībā

12.00–18.00

Dizaina projekta "iidziiba" darbnīca
"iidziiba" ir sociāli interaktīvs hibrīddizaina projekts ar
īgnu redzējumu un draudzīgu misiju

12.00–18.00

"Rīgas tintes" tetovēšanas darbnīca
Vietu skaits ierobežots

13.00–13.20

Ieskats izstādes "Graphic Content" tapšanā
Anete Liepiņa, Valts Valters Kronbergs, LKA Kultūras un
mākslu institūts

14.00–14.20

**Lasīšana kā pretošanās: stāstījums par
aizliegtu un nelegālo literatūru**
LNB muzejpedagoģe Anita Smeltere

15.00–15.20

Rokraksts uz mūžu: stāstījums par instalācijas tapšanu
Elīza Siliņa, LMA

16.00–16.40

**Lekcija "Citāds pergaments: tetovēto ādu kolekcija Rīgas
Stradiņa universitātes Anatomijas muzejā"**
Ieva Lībiete, RSU Anatomijas muzejs

[-1.1] 18.00–20.00

Deju zona un bārs "Trešais Rainis"
Lasāmreiva tiešraide

TIESĪBAS UZ LASĪŠANU. RĪGAS MANIFESTS

Lasīšana ir nacionālās drošības un cieņpilnas dzīves atslēga. Latvijas nākotne ir atkarīga no tā, cik mūsu valstī būs cilvēku, kuri kritiski domā un kvalitatīvi lasa. Rīgas manifests aicina – liksim lasīšanu un grāmatu kultūru par pamatu Latvijas izaugsmei un labklājībai un veidosim nacionāla mēroga lasīšanas stratēģiju, īpaši uzsverot tiesības lasīt latviešu valodā.

Šogad atzīmējam 500 gadus, kopš izdota pirmā grāmata latviešu valodā. Drukātais vārds ir nodrošinājis latviešu valodas saglabāšanos un attīstību. Tas ir devis mums pašapziņu, pašnoteikšanos, veidojis domu par savu valsti, veicinājis nācijas izaugsmi no tautas ar bagātu mutvārdu mantojuma tradīciju līdz mūsdienīgai, demokrātiskai, lasošai sabiedrībai. Lasītprasme ir nācijas izveidošanās, pastāvēšanas un ilgtspējas priekšnoteikums. Lasīšana ir ikviena sabiedrības locekļa pamattiesības un pamatvajadzība.

Mēs gribam arī pēc pieciem un piecsimt gadiem dzīvot brīvā, neatkarīgā un drošā valstī un sabiedrībā, kas ir kritiski domājoša, inteligenta, empātiska un rīcībspējīga, un kura sargā savas tiesības lasīt latviešu valodā.

Patlaban mēs dzīvojam tehnoloģiju ātrgaitas laikmetā. Lai grāmata kļūtu par visiem plaši pieejamu tehnoloģiju, bija vajadzīgi gadsimti. Avīzēm, radio un televīzijai – gadu desmiti. Internetam – mazāk nekā desmit gadu, savukārt mākslīgais intelekts sasniedza miljoniem lietotāju vien dažu mēnešu laikā. Digitālās tehnoloģijas ikdienas dzīvei dod gan jaunas iespējas un rīkus, gan riskus, tostarp – strauji mainot sabiedrības lasīšanas paradumus.

Digitālie formāti palīdz padarīt grāmatas un zināšanas pieejamākas plašākām sabiedrības grupām – gan cilvēkiem ar dažādām lasīšanas grūtībām, gan vietās, kur nav piekļuves drukātajām grāmatām. Vienlaikus pasliktinās spēja un izturība lasīt un izprast garus un sarežģītus tekstus – mazinās augstākā līmeņa lasīšanas prasmes.

Pētījumi liecina, ka Latvijā pasliktinās skolēnu lasītprasme un palielinās pieaugušo Latvijas iedzīvotāju skaits, kuri pagājušā gada laikā nav izlasījuši nevienu grāmatu nevienā formātā. Pasaulē joprojām vairāk nekā desmitā daļa pieaugušo neprot lasīt un rakstīt. Draud palielināties arī to cilvēku skaits, kuru prasmes nav pietiekamas, lai izlasīto izprastu un spētu to izmantot dzīvē.

Lasīšanas paraduma vājināšanās savukārt noved pie kritiskās domāšanas trūkuma, kas apvienojumā ar steigu un nevērēšanos iedziļināties rada augstu ievainojamību hibrīdkara apstākļos un krāpnieciskās shēmās. Tas var radīt ilglaicīgas un dramatiskas sekas ne tikai indivīdiem, bet visai sabiedrībai un valstij kopumā.

Lasīšana un grāmata šķērso nozaru robežas un ir ikviena indivīda atbildība. Tās ir vienlīdz nozīmīgas gan eksaktajās, gan humanitārajās, gan sociālajās zinātnēs. Būtiska ekonomikas sastāvdaļa ir ne tikai grāmatu industrija, bet

arī lasīšana kā novatoriskas domāšanas un attīstības veicinātāja visās dzīves jomās – izglītībā un personiskajā izaugsme, konkurētspējā darba tirgū, fiziskajā un emocionālajā veselībā, radošumā, finanšu pratībā, sociālajā aizsargātībā, spējā radīt un baudīt kultūru un mākslu, pašizpausmē un pilsoniskā līdzdalībā, attiecībās un sabiedriskajā dzīvē.

Zinātkāre un vēlme lasīt nerodas tukšā vietā, tai nepieciešami daudzi stimuli – no bibliotēku pieejamības līdz grāmatu klātbūtnei skolā, darbavietā, mājās, planšetes ekrānā vai stacijas uzgaidāmajā telpā. Bet galvenais – vajadzīga griba un izlēmība būt lasošai, gudrai un intelligentai sabiedrībai. Šis ir brīdis, kad jāizvērtē, kas stiprina mūsu lasīšanas kultūru un ko varam darīt citādi, lai to saglabātu un attīstītu.

Mēs gribam dzīvot sabiedrībā, kas orientējas informācijas pārplūsmē un atšķir patiesību no meliem. Gribam stiprināt spēju koncentrēties, iedziļināties lasītajā, izturēt un izbaudīt domāšanas piepūli.

Mēs gribam arī turpmāk attīstīt lielas domas, sarunāties, lasīt un rakstīt bagātā, dzīvā latviešu valodā. Gribam, lai līdz ar zinātņu un tehnoloģiju nozarēm attīstās arī to terminoloģija latviešu valodā.

Mēs gribam doties pasaulē, apgūt un meistarīgi pārvaldīt citas valodas, taču negribam aizmirst un noplicināt savējo. Gribam, lai augstvērtīgi tulkojumi no citām valodām turpina attīstīt latviešu valodas izteiksmes bagātību.

Mēs gribam, lai lasīšana latviešu valodā kļūst par kopēju vērtību, kas vieno dažādu tautību Latvijas iedzīvotājus un stiprina pilsonisko nāciju. Gribam, lasot grāmatas, bagātināt savu jūtu pasauli, lai prastu atrast īstos vārdus, sarunājoties ar saviem mīļajiem. Gribam, lai ir vairāk sarunu par grāmatām un izlasīto gan klātienē, gan sociālajos tīklos.

Mēs gribam, lai lasīšana un patstāvīga domāšana palīdz mums būt aktīviem tehnoloģiju lietotājiem un radītājiem, nevis pasīviem to sekotājiem. Vienlaikus gribam saglabāt un stiprināt drukāto grāmatu kā lasīšanas, zināšanu un pilsoniskās nācijas mugurkaulu.

Parakstot šo manifestu, es uzņemos atbildību, pirmkārt, par sevi un savu tiešo ietekmes lauku lasīšanas paradigma veidošanā un grāmatu kultūras veicināšanā.

Otrkārt, es aicinu valsts un nevalstiskās organizācijas rīkoties un diskusijās, lēmumos un ikvienas nozares attīstības dokumentos pastāvēt par un stiprināt visas Latvijas sabiedrības tiesības uz lasīšanu un grāmatām, un tiekties palielināt latviešu valodā kvalitatīvi lasošu cilvēku skaitu.

Treškārt, aicinu uzņēmumus un iestādes demonstrēt atbalstu lasīšanas kultūrai, iekārtojot nelielas bibliotēkas vai lasīšanas vietas un atbalstot lasīšanu darba pauzēs.

Es iestājos PAR:

- Lasīšanu kā izglītības pamatu, kas līdztiesīgi nodrošināms ikvienam sabiedrības loceklim neatkarīgi no ienākumiem, izglītības, atrašanās vietas vai veselības, īpaši uzsverot tiesības lasīt latviešu valodā.
- Lasīšanu kā saglabājamu un izkopjamu paradumu un personības veidošanas pamatu mūža garumā.
- Atbalstu ikvienam, kurš saskaras ar lasīšanas grūtībām, lai palīdzētu tās pārvarēt.
- Politisko atbalstu latviešu valodā izdoto grāmatu un informācijas vienlīdzīgai pieejamībai gan reģionos, gan diasporā.
- Grāmatu lielāku klātbūtni publiskajā telpā un Latvijas paštēlā.
- Atbalstu lasīšanas pētniecībai un tajā gūto atziņu iekļaušanu politikas veidošanā.
- Nepieciešamību izveidot nacionāla līmeņa lasīšanas stratēģiju, kas caurvij visas nozares un stiprina pieprasījumu pēc inteligēntas sabiedrības.
- Lasīšanas iekļaušanu **valsts attīstības plānos** – īpaši Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2050. gadam, atzīstot lasīšanu par gudras un ilgtspējīgas sabiedrības priekšnoteikumu.
- Lasīšanas integrēšanu valsts mākslīgā intelekta, digitālās transformācijas, inovāciju un ekonomiskās konkurētspējas politikas dokumentos, uzsverot kvalitatīvu lasīšanu kā priekšnoteikumu cilvēkcentrētai tehnoloģiju un zināšanu sabiedrībai.

Vai Latvijas nākotne būs lasošas un kritiski domājošas sabiedrības rokās? To noteiks mūsu šodienas izvēles un rīcība.

Manifesta autores: Dagnija Baltiņa un Maija Treile, Latvijas Nacionālā bibliotēka

Darba grupa: Alise Avota, Aiga Balode, Ieva Bečere, Natālija Čerņeckā, Pauls Daija, Inga Grenčberga, Baiba Īvāne, Helma Elvīra Križevica, Mārtiņš Križevics, Katrīna Kukaine, Māra Liepniece, Nellija Ločmele, Irīna Meļņika, Sanita Osipova, Jānis Palkavnieks, Renāte Punka, Aiva Rozenberga, Zanda Rubene, Ingrīda Segliņa, Lelde Senko, Inga Sindi, Anita Smeltere, Silvija Tretjakova, Laura Turlaja, Anita Veckalne, Latvijas Nacionālās bibliotēkas Atbalsta biedrība.

Resursi:

Latvijas Republikas Satversme: <https://likumi.lv/ta/id/57980-latvijas-republikas-satversme>

Ļubļanas lasīšanas manifests: Kāpēc augstākā līmeņa lasīšana ir svarīga [*The Ljubljana Reading Manifesto: Why higher-level reading is important*]: <https://readingmanifesto.org/>

Latvijas Nacionālās bibliotēkas veiktie pētījumi par Latvijas iedzīvotāju lasīšanas paradumiem 2024. gadā: pētījuma ziņojums: <https://dom.lndb.lv/data/obj/1605108.html>

UNESCO nostāja rakstpartības un lasīšanas jautājumos:

<https://www.unesco.org/en/literacy>

Starptautiskais lasītprasmes novērtēšanas pētījums

[*Progress in International Reading Literacy Study*] PIRLS:

<https://www.izm.gov.lv/lv/iea-pirls>

Starptautiskā skolēnu prasmju novērtēšanas programma

[*Programme for International Student Assessment*] PISA:

<https://www.izm.gov.lv/lv/oecd-pisa>

"Latviešu grāmatai 500" laika skaļas pieturpunkti

1525

tiek iespiesta
pirmā grāmata
latviešu valodā

1585

iespiesta vecākā
saglabājusies grāmata
latviešu valodā –
Kanīzija katehisms

1588

Rīgā Nikolausa Mollina
vadībā sāk darboties
pirmā grāmatu
spiestuve Livonijā

1638

publicēta pirmā
latviešu valodas
vārdnīca – Georga
Manceļa "Lettus"

1694

izdots pirmais pilnais
Bībeles tulkojums
latviešu valodā, t.s.
Glikā Bībele

1774

iznāk pirmais
populārzinātniskais darbs
latviešu valodā – Gotharda
Frīdriha Stendera "Augstas
gudrības grāmata"

1822

sāk iznākt pirmais
latviešu laikraksts –
"Latviešu Avīzes"

1848

atvērta pirmā
latviešu dibināta
bibliotēka Ēdolē

1856

iznāk Jura Alunāna
"Dziesmiņas" – grāmata,
kas tiek uzskatīta par
latviešu nacionālās
literatūras pirmsākumu

1879

iznāk pirmais latviešu
romāns – Reiņa un
Matīsa Kaudzīšu
"Mērnīeku laiki"

1899

iznāk pirmā grāmata Braila
rakstā latviešu valodā –
Augusta Deglava "Pastarā
diena. Stāsts iz tautas dzīves"

1903

sāk iznākt pirmā pabeigtā
universālā enciklopēdija
latviešu valodā –
Konversācijas vārdnīca

1919

dibināta Valsts bibliotēka –
mūsdienās Latvijas
Nacionālā bibliotēka

2010

izdota pirmā
elektroniskā grāmata
latviešu valodā

2025

notikumu cikla
"Latviešu grāmatai 500"
kulminācijas gads

Latviešu grāmatai 500

Grāmatu vēsture latviešu valodā aizsākās 1525. gadā, kad iespiests senākais zināmais teksts latviešu valodā. Tas kļuva par pagrieziena punktu latviešu valodas nostiprināšanā, nācijas tapšanā un ceļā uz Latvijas valsti. Rakstītais un drukātais vārds latviešu valodā – par spīti ideoloģiskiem, ekonomiskiem un tehnoloģiskiem pārbaudījumiem – ir bijis un paliks mūsu garīgā vertikāle. Bet tiekšanās pēc zināšanām un sevis apzināšanās caur grāmatu – mūsu sabiedrības vērtība, tikums un noturības garants.

Notikumu cikla "Latviešu grāmatai 500" apjomīgajā piecu gadu programmā [2021–2025] ir izcelti nozīmīgākie procesi, pagrieziena punkti un personības, kas veicināja grāmatniecību un lasīšanu, sabiedrības celsmi un izglītošanos, klātbūtni Eiropas intelektuālajos tīklojumos, pašapziņu un vienotību. Katrā no cikla gadiem izcelts noteikts tematisks virziens, veidoti pasākumi, īstenota pētniecība, rīkotas izstādes, izdotas grāmatas, organizēti starptautiski notikumi, rīkotas sabiedrības iesaistes akcijas, veicināta novadpētniecība, notikušas diskusijas un citas norises. Programmas pamatā ir pārliecība, ka mums rūp, lai arī turpmāk tiek izdotas grāmatas latviešu valodā un mūsu vērtība ir kvalitatīvi lasoši ļaudis Latvijā.

Cikla tematiskie virzieni:

2021 Atgriešanās, grāmatas Latvijai ārpus Latvijas

2022 Latviešu valoda rokrakstos un laikrakstos

2023 Tekstu izplatība senāk un tagad [izdevēji]

2024 Bibliotēkas un lasīšana

2025 Pirmajai grāmatai latviešu valodā 500

Latvijas Nacionālā bibliotēka ciklu "Latviešu grāmatai 500" veidojusi ar LR Kultūras ministrijas, Valsts kultūrkapitāla fonda, UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas, Rīgas domes, reģionu pašvaldību, Latvijas Republikas vēstniecību ārvalstīs, Latvijas Nacionālās bibliotēkas starptautisko partneru atbalstu un plašu zinātnisko institūciju, ar grāmatniecību saistītu sadarbības partneru, bibliotēku visā Latvijā un diasporas visā pasaulē aktīvu iesaisti. Latviešu grāmatas piecsimtgade ir iekļauta UNESCO svinamo dienu 2025. gada kalendārā.

Pateicamies visai sabiedrībai un katram cikla norisēs iesaistītajam cilvēkam par ieguldījumu un savas atbildības apzināšanos nākamās latviešu grāmatniecības piecsimtgades priekšā!

Latviešu grāmatai 500 – vai zināji šos faktus?

"Pirmais" Krišjānis Valdemārs un pirmā latviešu bibliotēka

Pirmā pašu latviešu nodibinātā bibliotēka radās laikā, kad 19. gadsimtā Eiropā dzima modernas nācijas ideja. Arī latvieši, apgūstot zināšanas augstskolās, īpaši Tērbatas universitātē [tagad – Tartu, Igaunijā], sāka dibināt dažādas biedrības, izdot laikrakstus un apvienot tautiešus zem topošajai nācijai svarīgām idejām. Viens no spilgtiem pārstāvjiem latviešu inteliģences vidū bija Krišjānis Valdemārs – viņš šogad svinētu 200. dzimšanas dienu, ja vien spētu tik ilgu mūžu nodzīvot.

Viņam pietāvs vārds "pirmais" – K. Valdemārs bija pirmais latvietis, kurš 1848. gadā nodibināja bibliotēku – tā tika atvērta Ēdolē, Kurzemē, un veidojās no pašu lasītāju ziedojumiem.

Viņu pazīst arī kā tādu studentu, kurš Tartu universitātē pie savas istabas līdžās uzvārdam rakstīja tautību "latvietis". Valdemārs nodibināja pirmo jūrskolu, pirmo latviešu laicīgo kori, bija labi zināms ekonomists un arī pirmais, kurš rosināja vākt latviešu folkloru.

Pirmā latviešu bibliotēka ārpus Latvijas

Pirmā latviešu bibliotēka ārpus Latvijas tapa Pēterburgā, Krievijā, kur 1862. gada 16. augustā seši latvieši izveidoja Pēterburgas Latviešu lasīšanas biedrību. Arī pāri okeānam, ASV, drīz vien citi septiņi no Latvijas izceļojušie vīrieši 1889. gada Ziemassvētkos nodibināja Bostonas latviešu biedrību un izveidoja savu bibliotēku. Jau pēc pāris gadiem viņi iegādājās skapi, lai glabātu grāmatas un avīzes. Tautieši par brīvu varēja lasīt šādus laikrakstus: "Latviešu Avīzes", "Mājas Viesi", "Balsi", "Tēviju" un mēnešrakstu "Austrums". Daļa no šīs bibliotēkas krājuma 100 izdevumiem vēl šodien pieejama Bostonā. Lai sāktu kaut ko svarīgu, pietiek tikai ar dažiem aktīviem cilvēkiem!

Citas LNB izstādes, krājuma izlases un apskates objekti

1. stāvā

- [1.0]** Pastāvīgā ekspozīcija "Gaismas pils un Stikla kalns" [I daļa]
[1.1] Izstāde "Lidija 100"
[1.10] Pastāvīgā ekspozīcija "Grāmata Latvijā"
[1.11] Izstāde "Birkerts. Bibliotēkas. Gaisma"
[1.12] Izstāde "Tiesības uz bibliotēku"

M stāvā

- [M.0]** "Arhitekts Gunārs Birkerts – Itālijas gadi"
[M.1] Birkerta projektētā Pāvesta Jāņa Pāvila II krēsla kopija
[M.2] Albuma *Terra Mariana* faksimilizdevums

3. stāvā

- [3.2]** Tematiskā krājuma izlase "Ēdieni un mielasti daiļliteratūrā"

4. stāvā

- [4.1]** "Dzidra Ezergaile. Kosmoss un ekslibri"

5. stāvā

- [5.0]** Krājuma izlase
 "Reālistes: latviešu rakstnieces garajā 19. gadsimtā"
[5.1] Dainu skapis
[5.2] Plantēna iespiedprese

8. stāvā

- [8.0]** Izstāde "Paātrinājums: latviešu grāmatniecības īsais ceļš no aizbildniecības līdz patstāvīgai nozarei 19. gadsimtā"

11. stāvā

- [11.0]** Rīgas panorāmas skats

12. stāvā

- [12.1]** Gaismas pils un Stikla kalns [II daļa]

Digitālais gids

Dodies ekskursijā pa LNB digitālā gida pavadībā! Izvēlies ekskursiju kādā no valodām – latviešu, angļu, vācu, ukraiņu, lietuviešu vai arī cilvēkiem ar redzes vai dzirdes traucējumiem:

Citātu ceļš

Latvijas Nacionālā bibliotēka sadarbībā ar SIA "Rīgas meži" radījusi "Latviešu grāmatai 500" citātu ceļu. Latviešu autoru citāti izvietoti uz 35 soliņiem Uzvaras parkā, Arkādijas parkā, pie Māras diķa, Dzegužkalnā, Nordeķu parkā, Bolderājas velo ceļā, Ķengaraga promenādē, Strēlnieku laukumā, pie Bastejkalna, Brīvības laukumā, Operas nama skvērā, pie Rīgas Doma, pie Latvijas Universitātes, Vērmanes parkā, Esplanādē, Viestura dārzā, Neatkarības laukumā, Ziedoņdārzā, kā arī pie Mežaparka estrādes un citur.

Svini latviešu grāmatas piecsimtgadī, atrodot visus citātus un lasot savu iemīļotāko latviešu autoru darbus!

Citātu ceļa karte pieejama šeit:

Seko

Inb.lv
gramatai500.lv

Inb.lv

#lnblv

@LNB

Kļūsti par lasītāju

Šodien jums ir iespēja iegūt LNB lasītāja karti, reģistrējoties Klientu informācijas centrā 1. stāva ātrijā! Tas šodien un citas dienas ļaus ērti apmeklēt dažādas lasītavas un pasākumus visā LNB!

[1.4] Draugu telpa

Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) veikalā "Draugu telpa" (1. stāvā) un tīmekļa vietnē <http://eveikals.lnb.lv> nopērkami LNB izdevumi, tajā skaitā grāmatas par latviešu grāmatas piecsimtsgades tematiku, un suvenīri – atklātnes, rakstāmlietas, plakāti, krūzes, dāvanu komplekti u. c.

Suvenīri tapuši, iedvesmojoties no Gaismas pils simboliskās arhitektūras un īpašām vērtībām bibliotēkas krājumā. LNB atrodamās pērles pārvērstas piemiņas lietās ar stāstu par bibliotēku. Izveidotas arī tematiskās suvenīru kolekcijas –

"Plakāti", "Putni", "Retumi", "Stikla kalns" un "Gaismas pils". Bibliotēkas veikalā pieejami arī LNB un LNB Atbalsta biedrības izdevumi – grāmatas, zinātniskie raksti, enciklopēdija u. c. Lielākā daļa izdevumu nopērkami tikai šeit.

E-veikalā veiktos pirkumus var saņemt LNB veikalā "Draugu telpa" vai ar pakomāta "Omniva" starpniecību. Sazinoties ar Draugu telpas komandu, pasūtījumus var veikt arī uz ārzemēm.

[1.3] Kafējnīca "Klīversala", 1. stāvā

Darba laiks: 9.00–10.30 brokastis, 11.00–15.00 pusdienas
 Kafetērijas darba laiks: 11.00–19.00.
 Ieeja kafējnīcā brokastu laikā līdz plkst. 11.00
 no Mūkusalas – Akmens ielas puses.

[1.3] Kafējnīca "Divi Raiņi"

1. stāvā, Darba laiks: 11.00–20.00

[-1.1] Bārs "Trešais Rainis" un deju zona Lasāmreiva laikā

-1. stāvā, Darba laiks: 18.00–20.00

Aicinām uz izstādes "Brīvība sākas ar grāmatu" atvēršanu 2025. gada 5. decembrī

No š. g. 5. decembra aicinām apskatīt noslēdzošo norišu cikla "Latviešu grāmatai 500" (2021–2025) izstādi "Brīvība sākas ar grāmatu".

Izstāde veltīta latviešu grāmatniecības pirmajiem 400 gadiem, izceļot izdevumus, kas ne tikai izveidojuši un mainījuši latviešu lasītāju, bet arī noveduši pie nācīgas veidošanās. Tā aplūkos periodu no 1525. līdz 1918. gadam, izceļot nozīmīgākos notikumus latviešu grāmatniecībā – no pirmā iespīestā teksta latviešu valodā līdz Latvijas neatkarības deklarācijai.

Izstādes stāstījums atklāsies caur piecām trajektorijām, kuras iezīmē latviešu valodās iespīesto darbu vēsturi un ietekmējuši vietējo lasītāju – ticību, izglītību, praktisko dzīvi, jušanu un augšanu pašapziņā – simboliski novedot pie nācīgas atbrīvošanās. Šīs piecas vēsturiskās trajektorijas tiks aktualizētas un interpretētas caur laikmetīgo mākslinieku īpaši izstādei veidotiem darbiem, norādot uz iespīestā vārda nozīmi mūsdienās.

Kuratori: Toms Ķencis, Anete Skuja, Pauls Daija
 Dizains: Dārta Hofmane

Pasākums tiks filmēts un fotografēts.

Iegūtie materiāli tiks ievietoti LNB sociālajos tīklos un citās publiskās vietnēs.

Programmā iespējamās izmaiņas.

Par programmas izmaiņām lūdzam interesēties Informācijas punktā **[1.2]**